

## Testvéreim!

Ha egy édesanya meghal, megreszketnek a családi ház falai, tétovázni kezdenek a bölcsők ringásai, a túlélő csöppséget hirtelen meglepi a simogatás nélküli ölelés réme. Be is köszönt a kihűlő esti takaró gondoskodó melegének múlása. Az utódlás genetikus csodája fényét veszti egy időre.

Ha egy szobrász meghal, összerezzenek a plasztikák, felsejlenek utoljára a mintázó ujjak érzékeny érintései: a gesztusok, a térbe nyújtózkodás ereje legyengül és a holtnak hitt anyag készülni kezd a testmozdulatok indulatainak továbbélésére az alkotó helyett.

Ha egy tanár meghal, dermedt csend lesz úrrá a mindig vibráló folyósokon és az iskola ősrégi tanító szándékai kis időre csüggedten kérik a rendkívüli kicsöngetést az órarend szigorú szokása helyett.

Ha egy festő meghal, a színek sötétedni kezdenek a palettán, a vásznakat szomorú vonalak hálózák keresztbe-kasba és a képek keretei megkísérlik bezárni az időt könnyörtelen korlátaik közé. A fantázia erélyes megállt kiállt, a képzelet térdre kényszerül és bizalmát a művészettörténet-írás a jelen helyett az ismeretlen jövőbe helyezi át.

Ha egy író meghal, az ölébe ejtett toll nemcsak a hatalomra került tétlenség intő jele, hanem a megfogalmazott tények és igazságok is vele kezdenek a konkrét múlt szolgálatába állni azzal a hittel, hogy a szavak túlélhetnek bennünket és folyamatosságukról képesek biztosítani az utódokat.

Ha egy építész meghal, a fundamentumok rései összezárnak, a falak kiegyenesítik hajlott derekukat, s bár a homlokzatok ráncai sűrűsödni kezdenek, a tetők eresztékei fogadalmat tesznek, hogy állni fogják az esők, szelek, viharok elleni küzdelmüket az idők végezetéig. Védik az embert, a közös történelmi és családi cselekvések színtereit mindaddig, amíg erre méltónak tekintenek bennünket, az építőket.

Ha egy zeneszerző meghal, sok minden másképpen történik. Kórusai, szonátái, dalai – mert mindegyik szárnyalásra képes – azonnal a mindenségbe kíváncsoznak. Hírvivői lesznek a létért elimádkozott köszönetnek, a képességekbe kapott ajándékok sokszínűségének. Bízunk benne, de vélem, tudjuk is, hogy Kocsár Miklós életműve a hangok szárnyalásával bemutatja majd Teremtőjének nemcsak saját vándorútját, hanem a meghatottam, de büszkén búcsúzó Magyar Művészeti Akadémiáját is, és háromszáz édestestvérének komolyságát, a remélt örök életben való újbóli találkozásra. Teheti, mert zseni volt, s mint ilyen alapító, résztvevő, státusát bátran megvalló ember, útitárs, tanár és gondos apa, vérbeli alkotó és példás hazafi. Azok közé tartozott, akik, Heisenberg ráérése szerint részt vettek a sohasem volt csodák kiteljesítésében.

Hitem szerint ma éjjel kórusba szerveződnek a mennyboltozat csillagai, fia, Balázs lesz a karmester és mi mindnyájuk megfogadhatjuk emléke méltó megőrzését. A Magyar Művészeti Akadémia ekképpen is köszönteni fog Téged Miklós, a Nemzet Művészt.

(Elhangzott: Fekete György búcsúbeszéde Kocsár Miklós temetésén, Budapest, 2019. szeptember 20-án, a Farkasréti temetőben)